

Principper og anbefalinger til bedre og mindre dokumentation i ældreplejen

Partnerskab for bedre og mindre
dokumentation i ældreplejen

Principper og anbefalinger til bedre og mindre dokumentation i ældreplejen

1. udgave

Udgivet: September 2025

Udgivelse: Ældreministeriet

Design: 4PLUS4

ISBN (digital): 978-87-85377-06-7

ISBN (tryk): 978-87-85377-07-4

Henvendelse om publikationen kan ske til:

Ældreministeriet

Holbergsgade 6

1057 København

Tlf. 33 92 93 00

Publikationen kan hentes på Ældreministeriets hjemmeside:

www.aeldremin.dk

Indhold

En fælles vision for dokumentation	5
Dokumentation skal have et klart formål	5
Dokumentationspraksis skal imødekomme samfundsforandring	6
Det videre arbejde bygger på eksisterende erfaringer	6
Udfordringer og potentialer	8
Afsættet for de næste skridt.....	8
Principper for god dokumentation og dokumentationspraksis	11
Princip 1: Fjern, med inddragelse af medarbejderne, lokale krav, der ikke er lovpligtige, medmindre de er formålsdrevet og nødvendige for kvalitet, styring og retssikkerhed	12
Princip 2: Indfør <i>automatisk først</i> , hvor det er muligt og hensigtsmæssigt.....	13
Princip 3: Del effektivt relevante oplysninger og viden på tværs af fagligheder og sektorer.....	14
Princip 4: Dokumentér med borgerne	15
Princip 5: Dokumentér kun ved afvigelser og ændringer	16
Princip 6: Hav et kontinuerligt ledelsesmæssigt fokus	17
Partnerskabets anbefalinger til omstilling af datadokumentation	19
Anbefaling 1: Gør det nemt for medarbejdere at dokumentere og modtage dokumentation uanset sprogvanskeligheder, dialekter og forskelligt fagsprog	20
Anbefaling 2: Teknologi- og systemleverandører skal sikre, at registreringsteknologier automatisk kan integreres i EOJ-systemet og give automatisk beslutningsstøtte	21
Anbefaling 3: Investér i automatiseringsprojekter, der udvælges på baggrund af kriterier som fx, at de frigør tid, øger kvalitet eller forbedrer arbejdsmiljø	22
Anbefaling 4: Skab det juridiske grundlag for brug af automatiseringsteknologier	23
Partnerskabets sammensætning og opgave	24
Litteraturliste.....	26

En fælles vision for dokumentation

Dokumentation er en afgørende del af arbejdet i ældreplejen. Dokumentation muliggør både videndeling på tværs af medarbejdere, faggrupper og vagtlag, men også på tværs af kommuner og sektorer. Dokumentation skaber overblik, understøtter faglige beslutninger og bidrager til en tryk og sammenhængende pleje for borgerne. Derudover tjener dokumentation en række formål vedrørende blandt andet kvalitet, ledelse og statistik.

Der er dog store, lokale forskelle på dokumentationspraksis og tid brugt på dokumentation blandt medarbejdere. Derudover er det svært at identificere og implementere de gode teknologiske løsninger, som kan automatisere dele af dokumentationsopgaven til brug for kvalitetsudvikling i ældreplejen. Der er derfor behov for, at alle aktører på tværs af staten, kommuner, leverandører og interesseorganisationer i fællesskab tager ansvar for at sikre meningsfuld dokumentation i ældreplejen.

Partnerskab for bedre og mindre dokumentation i ældreplejen deler en klar vision:

Dokumentation skal opleves som meningsfuld, effektiv, let og understøttet af gode arbejdsgange og digitale løsninger – og skal styrke kvaliteten i ældreplejen, forbedre arbejdsmiljøet for medarbejderne og understøtte borgernes sikkerhed og rettigheder.

Flere undersøgelser underbygger, at disse potentialer kan opnås^{1,2,3}. Dog vil det kræve en kritisk gennemgang af eksisterende dokumentationskrav samt øget brug af teknologier til automatisk registrering af oplysninger.

Dokumentation skal have et klart formål

Nogle dokumentationskrav kommer fra de nationale sektorlovgivninger, herunder ældreloven, serviceloven og sundhedslovgivningen, mens lokale dokumentationskrav opstår i de enkelte kommuner. Det kan være i form af dokumentationskrav fra den kommunale forvaltning, men det kan også være et plejehjem eller en hjemmeplejeenhed, der udvikler egne procedurer for dokumentation.

I partnerskabet er der en anerkendelse af, at dokumentationspraksis opstår på grund af et oplevet behov. Der er ingen, der finder på dokumentationskrav med det formål, at dokumentation skal tage tid fra kerneopgaven. Ikke desto mindre kan det være konsekvensen, hvis der akkumuleres mange krav til dokumentation. Dertil kommer, at dokumentation, der ikke opleves som meningsfuld, kan virke demotiverende for medarbejderne. Endelig er der flere steder en erkendelse af, at der ikke altid er øje for at luge ud i dokumentationskrav, der ikke længere er behov for.

1 Rambøll Management Consulting, "Meningsfuld dokumentation i ældreplejen", 2025.

2 VIVE, "Midtvejsevaluering af velfærdsaftaler – Forsøg med frisættelse i syv kommuner på dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet, 2021-22", 2023a.

3 Dansk Selskab for Patientsikkerhed, "Kvalitet og forenkling af dokumentation", 2022.

Dokumentationspraksis skal imødekomme samfundsforandring

Der er ikke kun behov for at tænke i, hvordan vi sanerer i eksisterende lokale dokumentationskrav. Den demografiske udvikling i samfundet gør også, at vi må bruge tiden på dokumentation fornuftigt, og vi må automatisere dér, hvor vi kan. Det kræver meningsfulde, digitale værktøjer, der synliggør omsorg og tillid til medarbejdernes faglige dømmekraft. Vi skal med andre ord fremtidssikre ældreområdet gennem en dokumentationspraksis, der frigør tid, skaber sammenhæng og gør en forskel – for mennesker, ikke systemer.

Dokumentationspraksis på ældreområdet skal afspejle de tre bærende værdier i ældreloven: selvbestemmelse for den ældre, tillid til medarbejdere og ledelse og tæt samspil med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfundet.

Det videre arbejde bygger på eksisterende erfaringer

Partnerskab for bedre og mindre dokumentation i ældreplejen udspringer af aftale om reform af ældreområdet fra 2024. Reformen medfører et væsentligt potentiale i forhold til at mindske dokumentation og den skriftlige kommunikation blandt medarbejderne op mod visitationen, idet det fremadrettet er medarbejderne, der i et samspil med borgeren tilrettelægger den konkrete hjælp. Regeringen og aftalepartierne er enige om, at medarbejderne i ældreplejen skal have bedre mulighed for at bruge deres faglighed og anvende mere af deres tid på borgernær omsorg, pleje og praktisk bistand. Til gengæld skal medarbejderne bruge mindre tid på unødigt dokumentation, og den data, der indsamles, skal i højere grad understøtte kvalitetsudvikling.

Partnerskab for bedre og mindre dokumentation i ældreplejen har jf. kommissoriet⁴ fået til opgave at pege på lokale og nationale dokumentationskrav, der kan fjernes. Med inspiration fra kommuner, der har saneret deres lokale dokumentation, har partnerskabet derfor udarbejdet og formuleret seks principper for god dokumentation og dokumentationspraksis, der kan bruges som vejledning og inspiration. Principperne fremgår på side 11 til 17.

Partnerskabet har hertil haft til opgave at komme med anbefalinger til omstilling af datadokumentation på ældreområdet med udgangspunkt i princippet om *automatisk først* jf. boks 1. Partnerskabets anbefalinger skal bidrage til at kvalificere og prioritere initiativerne i den nationale strategi for udbredelse af velfærdsteknologi i ældreplejen. Anbefalingerne fremgår på side 19 til 23.

Boks 1

Automatisk først

Princippet om *automatisk først* har sammenhæng til både Sundhedsstrukturkommissionen og Robusthedskommissionen. Begge kommissioners anbefalinger og afrapporteringer beskæftiger sig med, hvordan potentialerne ved digitale og teknologiske løsninger kan realiseres, og her er digitalt og teknologisk først et væsentligt element. Når der i dette partnerskabs arbejde refereres til *automatisk først*, bygger det altså ovenpå Sundhedsstrukturkommissionens og Robusthedskommissionens anbefalinger, og det henviser til, at teknologier, der kan indsamle, strukturere og kvalitetssikre data automatisk, skal foretrækkes frem for manuelle indtastninger. Herunder menes også teknologier, der anvender kunstig intelligens.

4 [Ældreministeriet, "Kommissorium for partnerskabet for bedre og mindre dokumentation i ældreplejen", 2024](#)

Udfordringer og potentialer

Flere undersøgelser har vist, at der er udfordringer med den eksisterende dokumentationspraksis i ældreplejen^{5, 6, 7, 8}. Undersøgelserne peger blandt andet på, at medarbejdere oplever, at dét, der dokumenteres, er overflødigt, tidskrævende og ikke understøtter den daglige opgaveløsning. Hertil tegner undersøgelserne et billede af, at der blandt medarbejdere og faggrupper er forskellige opfattelser af, hvad der er nødvendigt og tilstrækkeligt at dokumentere. Dokumentation fungerer også som kontrol eller 'bevisførelse' for medarbejderne – herved risikerer dokumentation kun at blive til for systemets skyld og ikke for at sikre kvalitet, læring og mening i plejen.

Drivkræfterne bag dette optræder på flere niveauer. Det beskrives fx, at der indenfor og mellem kommuner og faggrupper er lokale forskelle på, hvordan det samme elektroniske omsorgsjournalsystem (herefter EOJ-system) anvendes, og at det har betydning for, hvor meget og hvordan medarbejderne dokumenterer i det daglige. Endvidere beskrives det, at tekniske og systemmæssige løsninger ikke i tilstrækkelig grad understøtter medarbejdergruppen i ældreplejen, hvor en stor del ikke er vant til at arbejde skriftligt og/eller har dansksproglige vanskeligheder. Derudover beskrives det også, at manglende konsistens mellem regulatoriske krav i henholdsvis serviceloven og sundhedslovgivningen og mellem sektorovergange kan skabe besværlig dokumentation og/eller dobbeltdokumentation.

Der er dermed potentiale for, at dokumentation kan indsamles, struktureres og anvendes mere effektivt og meningsfuldt.

Afsættet for de næste skridt

Partnerskabets arbejde skal ses i forlængelse af de senere års undersøgelser af udfordringer med dokumentation i ældreplejen samt forsøg med nye tilgange til dokumentation. I perioden 2021-2024 blev tre kommuner med lov om velfærdsaftaler på ældreområdet friset fra store dele af lovgivningen på ældreområdet samtidig med, at de også lokalt frisatte ledere og medarbejdere fra regler og procedurer. Evalueringen viser, at frisættelsen har været med til at frigive tid til borgernære opgaver, og at det især er de lokale regler, der har været friset fra⁹. Det fremgår af evalueringen, at velfærdskommunerne vurderer, at cirka 90 pct. af de igangsatte aktiviteter ikke har krævet lovfrigtagelse.

Derudover har KL arbejdet med at forenkle dokumentationen i forbindelse med Fælles Sprog III, og flere kommuner har taget initiativ til at forenkle deres dokumentationssystemer og -praksis, forandre deres dokumentationskultur og styrke medarbejderes kompetencer til at arbejde mere meningsfuldt med dokumentation^{10, 11}.

5 PA Consulting, "Dokumentationspraksis i den kommunale ældrepleje", 2023.

6 VIVE, "U hensigtsmæssig dokumentation og behandling i sundhedsvæsenet - Analyse af begreber, drivkræfter og mulige indsatsområder", 2023b.

7 FOA, "Servicelov og sundhedslov - Udfordringer i ældreplejen ved at yde hjælp efter to lovgivninger", 2023.

8 FOA, "Dokumentation i Ældreplejen: Status og udvikling", 2022.

9 VIVE, "Kommunal frisættelse Virkninger af velfærdsaftaler på dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet, 2021-2024 ", 2025.

10 Rambøll Management Consulting, "Meningsfuld dokumentation i ældreplejen", 2025.

11 Dansk Selskab for Patientsikkerhed, "Kvalitet og forenkling af dokumentation", 2022.

En analyse foretaget af Rambøll fra 2025 viser, at der er stor værdi i at nytænke måden, som dokumentationen udføres på hos de kommuner, der har arbejdet med at styrke dokumentation og dokumentationspraksis. De mest hensigtsmæssige resultater opstår, når nytænkning af dokumentationspraksis tager udgangspunkt i medarbejdernes hverdag, og når den faglige ledelse involveres fra starten. Hertil værdsætter borgerne ofte at blive inddraget i dokumentationsarbejdet, og medarbejderne oplever, at dokumentation baseret på borgernes situation fører til en mere værdig pleje og en højere grad af selvbestemmelse, hvor borgernes individuelle ønsker og behov i højere grad står centralt i dokumentationsarbejdet¹².

I analysen beskrives, hvordan man i Sønderborg Kommune fx har arbejdet på at frigive mere tid til omsorg og nærvær til den enkelte borger i ældreplejen gennem forenkling af dokumentationen i samarbejde med Dansk Selskab for Patientsikkerhed og it-leverandøren af kommunens EOJ-system. Arbejdet bestod blandt andet i at kortlægge og vurdere kommunens eksisterende dokumentationspraksis med henblik på at fokusere og forenkle arbejdsgangene for medarbejderne og sikre, at plejen altid tager udgangspunkt i borgerens situation og behov.

Erfaringerne fra Sønderborg Kommune peger på flere positive effekter. Gennem oprydningsarbejdet blev 92 papirskemaer fjernet, hvoraf 74 udgik, mens resten blev integreret i EOJ-systemet. Derudover har kommunen oplevet en øget bevidsthed blandt medarbejdere om, hvad de gør og hvorfor, hvilket bidrager til en kultur præget af tillid fremfor kontrol. Sådanne forandringer har vist sig at kræve et varigt ledelsesmæssigt fokus, samt at medarbejderne inddrages for at bevare fokus på forenkling og kvalitet.

Et andet eksempel fra Rambølls analyse er Thisted Kommune. Her har man undersøgt, hvordan kunstig intelligens kan forbedre kvaliteten af dokumentation på ældreområdet og samtidig styrke medarbejdernes kompetencer i dokumentationsopgaven. Her implementerede kommunen en teknologi til stemmegenkendelse og oplæsning, som kunne hjælpe medarbejdere med læse- og skrivevanskeligheder ved at gøre det muligt at diktere og få læst tekst højt. Hertil udviklede kommunen i samarbejde med medarbejderne en ordbog med relevante fagudtryk for at understøtte en høj faglig kvalitet i den skriftlige dokumentation.

Lignende måder at nytænke den måde, som dokumentationen udføres på, findes også andre steder. For eksempel arbejdes der flere steder med det offentligt-private innovationssamarbejde, TALT-projektet, hvor dokumentation indtales i journalen, hvorefter der genereres resumé og kategorisering af oplysninger. Herefter sikres der korrekt journalisering af dokumentationen i EOJ-systemet. Projektet har vist potentiale til at frigive tid hos medarbejderne samt at forbedre kvaliteten og ensartetheden af dokumentationen.

Det er erfaringer som disse samt anbefalinger fra Robusthedskommissionen og Sundhedsstrukturkommissionen om at indføre princippet om *automatisk først*, jf. boks 1, som partnerskabets principper og anbefalinger tager afsæt i.

12 Rambøll Management Consulting, "Meningsfuld dokumentation i ældreplejen", 2025.

Principper for god dokumentation og dokumentationspraksis

Partnerskab for mindre og bedre dokumentation i ældreplejen har udarbejdet seks principper for god dokumentation og dokumentationspraksis, der kan bruges som vejledning og inspiration til kommuner, der står overfor at sanere i dokumentationskrav.

De seks principper er:

- **Princip 1:** Fjern, med inddragelse af medarbejderne, lokale krav, der ikke er lovpligtige, medmindre de er formålsdrevet og nødvendige for kvalitet, styring og retssikkerhed.

- **Princip 2:** Indfør *automatisk først*, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt.

- **Princip 3:** Del effektivt relevante oplysninger og viden på tværs af fagligheder og sektorer.

- **Princip 4:** Dokumentér med borgerne.

- **Princip 5:** Dokumentér kun ved afvigelser og ændringer.

- **Princip 6:** Hav et kontinuerligt ledelsesmæssigt fokus.

På de følgende sider uddybes principperne for god dokumentation og god dokumentationspraksis.

Principperne trækker på de mange gode erfaringer, der allerede er gjort i forhold til at fremme god og meningsfuld dokumentation. For hvert princip er der derfor også givet et eksempel på princippet i praksis.

Princip 1:

Fjern, med inddragelse af medarbejderne, lokale krav, der ikke er lovpligtige, medmindre de er formålsdrevet og nødvendige for kvalitet, styring og retssikkerhed

– for at understøtte, at formålet med dokumentationen bliver at sikre kvalitet, styring og retssikkerhed.

Nogle krav kommer fra lovgivningen, men i praksis fastsættes dokumentationskrav ofte ud fra aktuelle behov i driften og implementeringen, der kan ændre sig over tid. Derfor skal det kontinuerligt overvejes, om dokumentationskrav kan fjernes, hvis det behov, der lå til grund for kravet, er ændret, og dokumentationskravet dermed er blevet overflødigt.

Tag udgangspunkt i et tankeeksperiment, hvor man forestiller sig, at alle dokumentationskrav blev fjernet, og kommunen skulle starte forfra med at formulere lokale krav – hvilke krav ville så være nødvendige?

Det er vigtigt, at medarbejderne inddrages i denne proces, da de kan pege på udfordringer og løsninger i dokumentationen, herunder i forhold til at mindske dobbeltdokumentation. Inddragelse af medarbejderne i saneringsprocessen vil samtidig skabe værdi og forståelse for medarbejderne og bidrage til at sikre kvalitet i dokumentationen.

Eksempel på princippet omsat til praksis:

Aalborg Kommune gennemførte i 2022 en større afbureaukratiseringsproces. Tilgangen var at fjerne alle regler, medmindre der var væsentlige argumenter for at beholde dem. MED-udvalgene var tæt involveret i processen. På ældreområdet endte man med at fjerne 122 regler.

[Læs mere om innovativ regelsanering i Aalborg Kommune.](#)

Princip 2:

Indfør *automatisk først*, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt

– for at spare tid og sikre kvalitet.

Hvis det er muligt og hensigtsmæssigt at bruge en teknologi til at indsamle, strukturere og kvalitetssikre data automatisk, skal denne løsning foretrækkes frem for manuelle indtastninger. Det gælder især løsninger, der anvender kunstig intelligens (fx tale til tekst og beslutningsstøtte). Løsninger baseret på kunstig intelligens kan reducere dobbeltarbejde, skabe mere ensartet dokumentation og frigive tid til borgernær omsorg. Samtidig skal anvendelsen ske med mennesket i centrum i respekt for borgerne og medarbejdernes faglige dømmekraft.

Medarbejdere i ældreplejen har forskellige forudsætninger for at kunne dokumentere. Dette kan fx skyldes sprogveskelligheder eller forskelle i uddannelsesbaggrund. Her kan brugervenlige automatiseringsredskaber, der giver enkel, intuitiv og visuel hjælp til dokumentationen, lette dokumentationsopgaven for medarbejdere med forskellige forudsætninger for at kunne dokumentere korrekt.

Eksempel på princippet omsat til praksis:

Hillerød Kommune har arbejdet strategisk med at sikre et godt fundament for automatisering. Det har blandt andet betydet, at der har været fokus på opbygning af governance-strukturen.

[Læs mere om effektiv implementering af velfærdsteknologi i 17 kommuner.](#)

Princip 3:

Del effektivt relevante oplysninger og viden på tværs af fagligheder og sektorer

– for at understøtte det tværfaglige samarbejde og derved også understøtte gode borgerforløb.

Det er vigtigt, at dokumentationskrav understøtter sammenhæng og samarbejde, og det kræver, at alle aktører har adgang til de nødvendige oplysninger, uden at skulle lave gentagne registreringer. Det skal selvfølgelig gøres i overensstemmelse med databeskyttelsesreglerne og reglerne for samtykke, sådan at data ikke bruges til andre formål, end det er indsamlet til. Derfor vil behov for deling af relevante oplysninger ofte skulle indtænkes forud for indsamling.

En mere effektiv deling af oplysninger vil forebygge dobbeltdokumentation og fremme det tværfaglige samarbejde. Når data deles effektivt på tværs af fagligheder og sektorer, vil det samtidig sikre helhedsblik og sammenhæng i borgerforløb.

Eksempel på princippet omsat til praksis:

Det kan fx gøres ved at give mulighed for at se relaterede tilstande i EOJ-systemet, der kan give indsigt i, hvilke oplysninger andre enheder har registreret vedrørende borgeren. Middelfart Kommune har i regi af velfærdsaftalerne også afprøvet forskellige metoder til at effektivisere dokumentationen.

[Læs mere om forsøg med frisættelse i syv kommuner på dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet fra 2021-2022.](#)

Princip 4: Dokumentér med borgerne

– for at sikre de rigtige oplysninger og borgerens oplevede værdighed.

For medarbejderne i ældreplejen er dokumentation et fagligt arbejdsredskab. For at sikre kvalitet i dokumentationen og for at øge borgernes oplevelse af transparens og værdighed, kan borgerne inddrages i medarbejdernes dokumentation.

Det vil give borgerne mere tryghed og bedre indsigt i, hvad der dokumenteres, hvilket fører til en højere grad af værdighed for borgerne. Det vil samtidig bidrage til kvalitet og effektivitet i dokumentationen, hvis der dokumenteres, mens medarbejderne er hos borgerne. Det giver mulighed for, at borgerne kan korrigere misforståelser, så der skal bruges mindre tid på efterfølgende rettelser. Hertil kan borgerinddragelse i dokumentation bidrage til en øget oplevelse af kontinuitet, idet nye medarbejdere bliver bekendt med borgerens præferencer direkte fra borgeren selv.

Eksempel på princippet omsat til praksis:

Sønderborg Kommune har i projektet "Forenkling og kvalitet styrker omsorg og nærvær for borgeren" fra 2021-2022 blandt andet haft et pilotprojekt vedrørende dokumentation hos borgerne. Erfaringerne fra projektet viser, at borgerne oplever det som positivt at blive inddraget i dokumentationen, at patientsikkerheden højnes ved at dokumentere hurtigst muligt, og at arbejdsmiljøet bliver bedre, da det minimerer medarbejdernes bekymring for at glemme væsentlige observationer.

[Læs mere om meningsfuld dokumentation i ældreplejen.](#)

Princip 5:

Dokumentér kun ved afvigelser og ændringer

– for at få færre dokumentationskrav og samtidig udvise tillid til medarbejdernes opgaveløsning.

Der er meget få krav til dokumentation i lovgivningen på ældreområdet. Det gælder både for ældreloven og lov om ældretilsyn. Der er dog krav i retssikkerhedsloven og forvaltningsloven omkring afgørelser samt i sundhedslovgivningen. Derudover er meget dokumentationspraksis bundet op på at dokumentere overholdelse af kommunale regler. Samtidig anser mange medarbejdere dokumentation som en måde at skabe gennemsigtighed i deres arbejde eller ved overlevering til kollegaer.

Det er derfor vigtigt, at lederne udviser tillid til medarbejderne og forsikrer dem i, at det kun er afvigelser og ændringer fra det planlagte hos borgerne, der skal dokumenteres. Det betyder samtidig, at lederne skal gøre det klart for medarbejderne, hvad der menes med afvigelser og ændringer. Dette vil øge tilliden til medarbejdernes faglighed i dokumentationspraksissen, bidrage til at undgå overdokumentation og frigive tid hos medarbejderne.

Eksempler på princippet omsat til praksis:

Viborg Kommune har i forbindelse med velfærdsaftalerne gennemført en prøvehandling, hvor man ikke længere løbende skulle registre hver gang, at der blev anvendt klip fra klippekortsordning på plejehjem og -boliger. Det medførte frigivelse af medarbejdernes tid til borgernære opgaver.

[Læs mere om Viborg Kommunes evaluering af første runde prøvehandling.](#)

Princip 6:

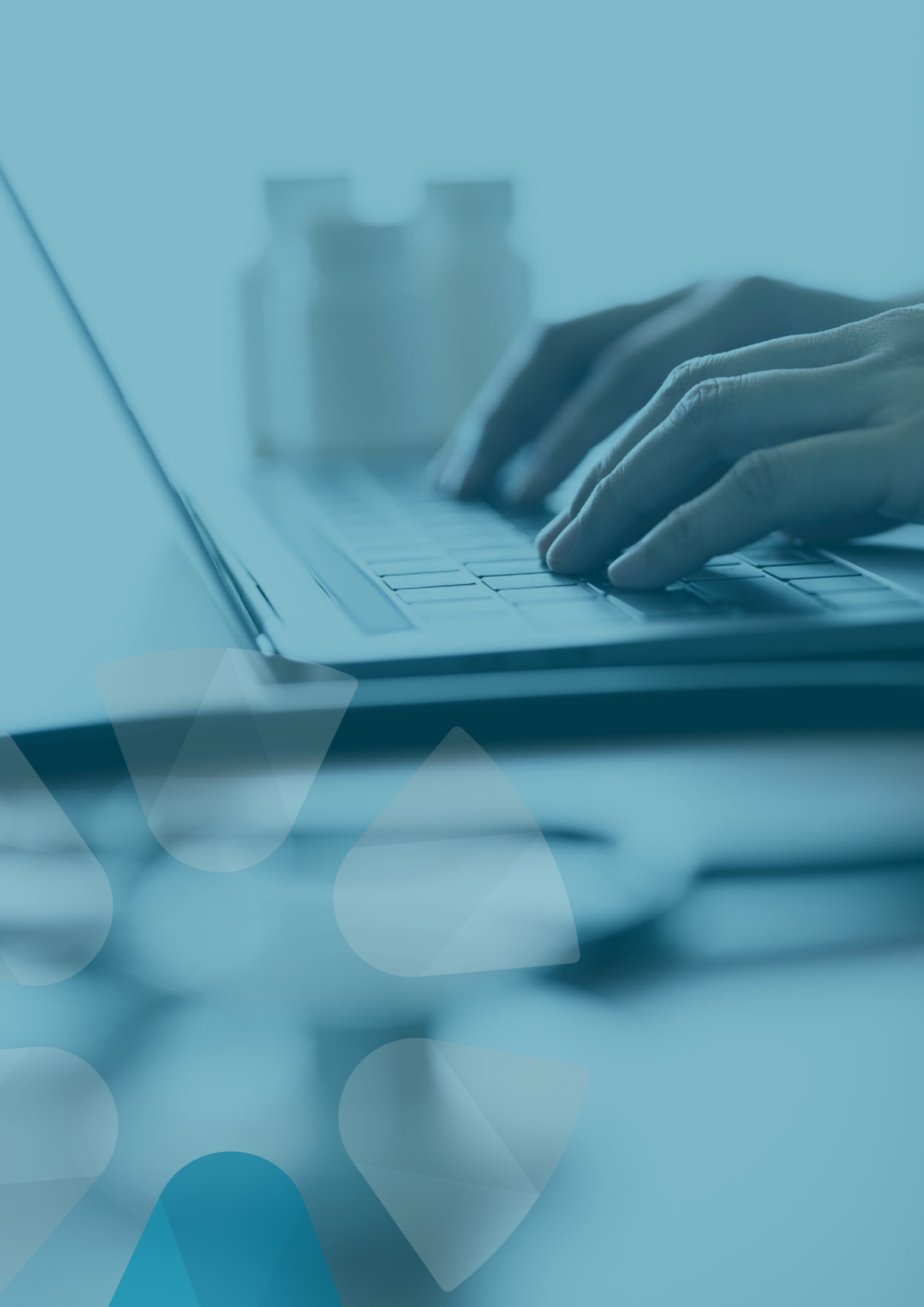
Hav et kontinuerligt ledelsesmæssigt fokus

– for at omstille til og forankre en meningsfuld dokumentationspraksis.

Mange medarbejdere har en oplevelse af ikke altid at vide, hvorfor de skal dokumentere, som de skal. Hvis dokumentationspraksissen skal føles meningsfuld for medarbejderne, kræver det, at der er et kontinuerligt fokus fra ledelsen på kulturændringen i dokumentationspraksissen, som kræver tid for medarbejderne at omstille sig til. Det er vigtigt for, at den føles meningsfuld for medarbejderne.

Eksempel på princippet omsat til praksis:

I Furesø Kommune har ledelsen i sygeplejen valgt at have et kontinuerligt fokus på dokumentationspraksis som en strategisk ledelsesopgave. Det betyder, at ledelsen systematisk gennemgår anvendelsen af dokumentation i journalerne – med særlig opmærksomhed på tilstande, indsatser og behandlingsplaner. Det sker både i kvalitetsøjemed, men også for at understøtte en bevidsthed blandt medarbejderne om, hvad der skal dokumenteres – og hvad der ikke skal.

Partnerskabets anbefalinger til omstilling af datadokumentation

Partnerskab for bedre og mindre dokumentation i ældreplejen har ligeledes udarbejdet anbefalinger til omstilling af datadokumentation med udgangspunkt i princippet om *automatisk først*. Anbefalingerne skal bidrage til at sikre bedre og mindre dokumentation og øge automatisering. De skal kvalificere og prioritere initiativerne i regeringens kommende strategi for udbredelse af velfærdsteknologi, som de derfor vil være med til at danne grundlag for.

Partnerskabets anbefalinger til omstilling af datadokumentation:

På de følgende sider uddybes anbefalingerne.

Anbefaling 1:

Gør det nemt for medarbejdere at dokumentere og modtage dokumentation uanset sprogvarianser, dialekter og forskelligt fagsprog

For at kunne kalde dokumentation meningsfuld skal den kunne deles, forstås og anvendes. Her må anciennitet, faglig baggrund eller sprogvarianser ikke blive barrierer.

Meget dokumentation foretages i dag manuelt via skriftlige beskrivelser. Samtidig har medarbejderne forskellig uddannelsesbaggrund, forskelligt fagsprog og kan også have sprogvarianser, hvilket kan være en udfordring, når der er tale om komplekst materiale.

Når dokumentationskravene bliver mange, øges sandsynligheden for, at der opstår forskellighed i dokumentationen, hvilket forringer grundlaget for at levere en høj kvalitet i kerneopgaven. Når medarbejderne dokumenterer forskelligt, bliver det svært at skabe sammenhæng og sikre høj datakvalitet, og derved reduceres grundlaget for faglig refleksion, opfølgning og kvalitetsudvikling.

Partnerskabet anbefaler, at det gøres nemmere for medarbejderne at lave og modtage dokumentation uanset forskelligt fagsprog og sprogvarianser.

Det vil hjælpe medarbejdere, der kan have vanskeligt ved at forstå både det skrevne og talte sprog. Når det bliver nemmere for medarbejderne at udføre og forstå dokumentation, kan det samtidig bidrage til at frigøre medarbejdernes tid til kerneopgaven. Samtidig vil risikoen for misforståelser mindskes, og kontinuiteten i borgerforløbet vil øges.

I praksis kan anbefalingen realiseres ved, at:

- EOJ-systemerne hjælper personalet med at placere dokumentationen korrekt.
- kommunale ledere sørger for, at dokumentationsopgaven organiseres og tilrettelægges, så den understøtter de dokumentationsbehov, der er nødvendige for at sikre kvalitet i kerneopgaven.
- kommunale ledere udvælger nøgledata, der er afgørende for kvalitet i kerneopgaven og sørger for, at disse registreres så konsekvent, systematisk og automatisk som muligt.

Anbefaling 2:

Teknologi- og systemleverandører skal sikre, at registreringsteknologier automatisk kan integreres i EOJ-systemet og give automatisk beslutningsstøtte

Mange teknologier – alt fra sensorer og måleudstyr til træningsapps og medicindispensere – indsamler information og indeholder data, der kan bruges systematisk og præventivt, hvis de samles og omsættes til beslutningsstøtte. For overblikkets skyld vil sådanne teknologier benævnes registreringsteknologier i det følgende.

For at udnytte dette potentiale kræver det, at registreringsteknologierne kan integreres i EOJ-systemerne. Manglende integration mellem registreringsteknologier og EOJ-systemer medfører, at data registreres manuelt af medarbejdere. Dette er tidskrævende og fører til uensartet dokumentation, hvilket kan svække de faglige vurderinger og borgerens forløb.

Partnerskabet anbefaler, at teknologi- og systemleverandører sikrer, at teknologien automatisk kan levere struktureret data til EOJ-systemet, og at EOJ-systemet understøtter automatiseret beslutningsstøtte.

Automatiserede dataflows fra teknologier understøtter, at dokumentation bliver en vigtig ressource. Dokumentationen bliver retvisende, kontinuerlig og mindre afhængig af enkeltpersoners praksis. Dette vil medvirke, at registreringer hurtigt omsættes til konkrete handlingsforslag eller opmærksomhedsområder, som medarbejderen kan anvende i sit arbejde. Det vil samtidig frigive tid, skabe ensartethed i dokumentationen og over tid føre til præventive indsatser i plejen, hvilket i sidste ende kan øge medarbejdertilfredsheden og give borgeren en forbedret indsats.

I praksis kan anbefalingen realiseres ved, at:

- teknologier og værktøjer udvikles til at kunne integreres i kommunernes EOJ-systemer.
- systemerne muliggør beslutningsstøtte direkte i systemet. Det vil kræve et samarbejde med kommunerne om, hvilket behov de ser for, hvordan data skal præsenteres, så medarbejderne får en ensartet og anvendelig beslutningsstøtte.

Anbefaling 3:

Investér i automatiseringsprojekter, der udvælges på baggrund af kriterier som fx, at de frigør tid, øger kvalitet eller forbedrer arbejdsmiljø

Det er vigtigt, at automatisering ikke bliver et mål i sig selv. Derfor skal der være nogle projekter, der viser potentialet og baner vejen. Det skal give mere kvalitet og kan samtidig bidrage til at styrke forståelsen af, hvad automatisering og løsninger, der bruger kunstig intelligens, kan bidrage med.

Nogle steder har man allerede taget de første skridt mod automatiserede løsninger, men der er også steder, hvor man ikke er ligeså langt. Hvis man starter ud med at investere i nye projekter frem for at udbrede eksisterende løsninger med dokumenteret effekt, risikerer det at give udviklingen et tilbageslag og ikke være et repræsentativt udtryk for, hvordan automatisering kan bidrage i ældreplejen. Dette understøtter samtidig, at nogle kommuner kan agere spydspids ved at teste løsninger og dokumentere deres effekt, mens andre kommuner, der ikke har mulighed for at teste nye løsninger, kan læne sig op ad erfaringer fra eksisterende projekter.

Partnerskabet anbefaler, at kommuner investerer i gode automatiseringsprojekter, der udvælges på baggrund af kriterier som fx, at de frigør tid, øger kvalitet eller forbedrer arbejdsmiljø.

Investeringer i automatiserings-projekter vil kunne være løftestang til udbredelse af modne automatiseringsteknologier. De kommuner, der investerer i automatiseringsprojekter og høster gevinsterne heraf, vil samtidig kunne dele deres viden og erfaringer herom i fora på tværs af kommuner, hvilket kan bidrage til bedre implementering af teknologier på tværs af kommunerne.

I praksis kan anbefalingen realiseres ved, at:

- kommuner investerer i automatiseringsprojekter med dokumenteret effekt.
- kommuner i fællesskab går sammen om fælles udbud automatiseringsteknologier med dokumenteret effekt, fx automatiseret rute- og vagtplanlægning.

Anbefaling 4:

Skab det juridiske grundlag for brug af automatiseringsteknologier

Der er lige nu ikke ensartet tolkning af databeskyttelsesreglerne på tværs af kommunerne, hvilket medfører en uens praksis på tværs i forhold til brugen af automatiseringsteknologier og hindrer skaleringen af disse. Ved at have etableret og fastlagt det juridiske grundlag på tværs af sektorlovgivningerne for brugen af automatiseringsteknologier vil det bidrage til ensartethed på tværs af kommunerne og understøtte skaleringen af automatiseringsteknologierne og princippet om *automatisk først*.

Partnerskabet anbefaler, at der dannes juridisk grundlag for brugen af automatiseringsteknologier.

Det er nødvendigt for princippet om *automatisk først*, at der tænkes i skalering af automatiseringsteknologierne. Det er dog en forudsætning herfor, at der ikke er tvivl om det juridiske grundlag for brugen af automatiseringsteknologier.

I praksis kan anbefalingen realiseres ved, at:

- der nationalt klarlægges muligheder for brug af automatiseringsteknologier inden for de eksisterende juridiske rammer.
- der nationalt tilvejebringes teknologineutralt lovgrundlag med henblik på at øge mulighederne for brug af automatiseringsteknologier.
- der nationalt samarbejdes med kommuner og private leverandører af ældrepleje for at ensrette den juridiske tolkning af den enkelte automatiseringsteknologis muligheder, fx gennem fælles krav og standarder i forhold til tolkning af lovkrav og data-compliance.

Partnerskabets sammensætning og opgave

Partnerskab for bedre og mindre dokumentation i ældreplejen består af en række forskellige aktører, der hver især bidrager med viden og perspektiver på dokumentation i ældreplejen. De repræsenterede er:

- FOA, chef for Politik, Strategi og Ledelse, Kasper Manniche.
- Sundhedsdatastyrelsen, chefkonsulent, Line Hansen.
- KL, kontorchef for sundhed og ældre, Trine Overgaard Møller.
- Dansk Sygeplejeråd, sygeplejerske og professionspolitisk konsulent, Signe Lauren.
- Danmarks Statistik, chefkonsulent, Sofie Biering-Sørensen.
- Hjørring Kommune, kontorchef Sundheds-, Ældre- og Handicapforvaltningen, Heidi Madsen.
- Frederikssund Kommune, afdelingsleder, Center for Sundhed, Forebygge og Ældre, Visitation og Hjælpemidler, Gitte Østergaard Larsen.
- Furesø Kommune, leder af sygeplejen, Susan Læntver Kristiansen.
- Varde Kommune, ældrechef, Lone Boysen.
- KMD, Business Manager, Tobias Høher og Business Development Manager, Hans Jacob Nymann.
- Systematic, vicedirektør, Brian Mandal Fisker.
- Microsoft, teknologi- og sikkerhedsdirektør, Rasmus Knappe.
- Netcompany, Principal Architect, Jesper Moldbo.
- Care-Call A/S, salgsdirektør, Frank Petersen.
- Omilon, Director, Sales executive – health, Søren Gershøj.
- Svanepleje, adm. Direktør, Søren Andersen.
- OK-Fonden, chefkonsulent, Mikkel Damgaards.
- Ergoterapeutforeningen, chefkonsulent, Tina Solveig Koch.
- Ældreministeriet, afdelingschef, Kirsten Hansen.

Ældreministeriet har varetaget formandskabet for partnerskabet. Desuden har Ældreministeriet sekretariatsbetjent partnerskabet i samarbejde med Sundhedsstyrelsens Enhed for ældre og demens.

Center for Offentlig-Privat Innovation har spillet en central rolle i fremdriften i Partnerskab for bedre og mindre dokumentation i ældreplejen ved at facilitere fokuserede og involverende partnerskabsmøder.

Følgende ministerier har deltaget i partnerskabet som observatører:

- Finansministeriet.
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet.
- Digitaliseringsministeriet.

Partnerskabets kommissorium kan læses her: [Ældreministeriet, "Kommissorium for partnerskabet for bedre og mindre dokumentation i ældreplejen", 2024](#)

Litteraturliste

Dansk Selskab for Patientsikkerhed (2022). Kvalitet og forenkling af dokumentation: Inspirationskatalog på baggrund af erfaringer fra Sønderborg Kommune til alle, der ønsker at forenkle dokumentationsprocesser og skabe mere tid til – og kvalitet for – borgerne. Dansk Selskab for Patientsikkerhed.

FOA (2022). Dokumentation i ældreplejen: Status og udvikling. FOA Fag og Politik.

FOA (2023). Servicelov og sundhedslov – Udfordringer i ældreplejen ved at yde hjælp efter to lovgivninger. FOA Fag og Politik.

PA Consulting (2023). Dokumentationspraksis i den kommunale ældrepleje. PA Consulting.

Rambøll Management Consulting (2025). Meningsfuld dokumentation i ældreplejen. Sundhedsstyrelsen.

VIVE (2023a). Midtvejsevaluering af velfærdsaftaler: Forsøg med frisættelse i syv kommuner på dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet, 2021-22. Social-, Bolig- og Ældreministeriet.

VIVE (2023b). Uhensigtsmæssig dokumentation og behandling i sundhedsvæsenet: Analyse af begreber, drivkræfter og mulige indsatsområder. Kommission for Robusthed i Sundhedsvæsenet.

VIVE (2025). Kommunal frisættelse – Virkninger af velfærdsaftaler på dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet, 2021-2024. Ældreministeriet.

Ældreministeriet (2024). Kommissorium for partnerskabet for bedre og mindre dokumentation i ældreplejen. Ældreministeriet.

